

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 18ης Δεκεμβρίου 1992 *

Στην υπόθεση T-43/90,

José Miguel Díaz García, υπάλληλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κάτοικος Βρυξελλών, εκπροσωπούμενος από τον Jean-Noël Louis, δικηγόρο Βρυξελλών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τα γραφεία της Fiduciaire Myson SARL, 1, rue Glesener,

προσφεύγων,

κατά

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσωπούμενου από τον Jorge Campinos, jurisconsultum, επικουρούμενο από τους Manfred Peter και Christian Pennera, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τη Γενική Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Kirchberg,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο τη διαπίστωση της παρανομίας της αποφάσεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 29ης Μαρτίου 1977, περί θεσπίσεως γενικών εκτελεστικών διατάξεων του άρθρου 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων· την ακύρωση της αποφάσεως του Κοινοβουλίου της 8ης Μαρτίου 1990, περί απορρίψεως της αιτήσεως εξομοιώσεως προς συντηρούμενα τέκνα, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, του παραρτήματος VII του εν λόγω κανονισμού, των τέκνων της παλλακής του προσφεύγοντος και, εφόσον κριθεί αναγκαίο, την ακύρωση της αποφάσεως της 3ης Ιουλίου 1990, περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως του προσφεύγοντος,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. García-Valdecasas, Πρόεδρο, R. Schintgen και C. W. Bellamy, δικαστές,

γραμματέας: B. Pastor, υπάλληλος διοικήσεως

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 7ης Ιουλίου 1992,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το ιστορικό της διαφοράς

- 1 Ο προσφεύγων, José Miguel Díaz García, ισπανικής ιθαγενείας, είναι υπάλληλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (στο εξής: Κοινοβούλιο) και υπηρετεί στις Βρυξέλλες. Πριν εισέλθει στην υπηρεσία του Κοινοβουλίου κατοικούσε στην Ισπανία. Έγγαμος και πατέρας ανήλικου τέκνου, ζούσε χωρισμένος από τη σύζυγό του και από το τέκνο που προήλθε από τον γάμο αυτό. Τον Ιούλιο του 1983 είχε εκδοθεί απόφαση δικαστικού χωρισμού, φάση που προηγείται της κινήσεως διαδικασίας διαζυγίου. Από τον Ιούλιο του 1987 συζούσε με τη Visitación González Reillo και τα δύο ανήλικα τέκνα της. Η González Reillo ήταν επίσης χωρισμένη από τον σύζυγό της και με απόφαση δικαστικού χωρισμού της είχε ανατεθεί η επιμέλεια των τέκνων της.
- 2 Στις 12 Δεκεμβρίου 1988 προτάθηκε στον προσφεύγοντα, κατόπιν συμμετοχής του σε γενικό διαγωνισμό, θέση αναπληρωτή υπαλλήλου γραφείου στο Κοινοβούλιο. Στις 18 Δεκεμβρίου 1988 έστειλε στο Κοινοβούλιο δύο πιστοποιητικά κατοικίας και συζυγικής συννοικήσεως με την González Reillo, που εξέδωσε ο Δήμος Alicante (Ισπανία) στις 27 Ιανουαρίου 1988 και στις 16 Δεκεμβρίου 1988.
- 3 Από της εισόδου του προσφεύγοντος στην υπηρεσία του Κοινοβουλίου, στις 15 Φεβρουαρίου 1989, καταβάλλονταν στη σύζυγό του το επίδομα στέγης και το επίδομα συντηρούμενου τέκνου για το τέκνο που προήλθε από τον γάμο του.
- 4 Τον Μάρτιο του 1989 η González Reillo άσκησε αγωγή διαζυγίου ενώπιον του δικαστηρίου του Alicante. Ο προσφεύγων είχε ήδη ασκήσει όμοια αγωγή τον Ιανουάριο του 1989 ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου.

- 5 Στις 4 Απριλίου 1989 ο προσφεύγων ζήτησε εγγράφως από το Κοινοβούλιο να του χορηγηθούν, κατ' εφαρμογή των άρθρων 1, παράγραφος 2, περίπτωση γ', και 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ), τα οικογενειακά επιδόματα που προβλέπουν αυτές οι διατάξεις. Στις 6 Ιουνίου 1989 το Κοινοβούλιο ειδοποίησε τον προσφεύγοντα ότι δεν μπορούσε να δεχθεί το αίτημά του.
- 6 Τον Ιούνιο του 1989, κατά το τέλος του ισπανικού σχολικού έτους, η González Reillo και τα τέκνα της εγκατεστάθηκαν στην οικία του προσφεύγοντος στο Schaerbeek, Βρυξέλλες. Οι βελγικές αρχές ενέκριναν τη διαμονή τους έως τις 18 Δεκεμβρίου 1989.
- 7 Στις 7 Νοεμβρίου 1989 ο προσφεύγων υπέβαλε στο Κοινοβούλιο αίτηση δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ για να εκδοθεί απόφαση που να αναγνωρίζει ότι υπέχει οικογενειακά βάρη κατά την έννοια των άρθρων 1, παράγραφος 2, περίπτωση γ', και 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ.
- 8 Για να μπορέσει η de facto οικογένειά του να αποκτήσει την άδεια κατοικίας μαζί του στο Βέλγιο, υπέγραψε ο προσφεύγων στις 20 Δεκεμβρίου 1989 ένα έγγραφο με τον τίτλο «Ανάληψη εξόδων συντηρήσεως», με το οποίο δεσμεύθηκε:

«έναντι του βελγικού κράτους και της παλλακής του ονόματι González Reillo, Visitación (παραλειπόμενα) να αναλάβει τη φροντίδα υγείας, τα έξοδα διαμονής και επαναπατρισμού της προαναφερομένης.

(παραλειπόμενα)

Η παρούσα δέσμευση επεκτείνεται στον σύζυγο του εξωτερικού και στα συντηρούμενα ανήλικα τέκνα τους (παραλειπόμενα)».

- 9 Ο προσφεύγων και η González Reillo απέκτησαν κοινό τέκνο στις 29 Ιανουαρίου 1990.

- 10 Με αποφάσεις που εξέδωσε αντίστοιχα στις 20 Δεκεμβρίου 1989 και την 1η Μαρτίου 1990 το δικαστήριο του Alicante απήγγειλε το διαζύγιο της González Reillo και του προσφεύγοντος. Η απόφαση διαζυγίου της González Reillo καταδικάζει τον πρώην σύζυγό της να της καταβάλλει κατά μήνα ποσό 20 000 πεσετών (PTA), προσαρμοζόμενο βάσει της εξελίξεως του κόστους ζωής, για τη συντήρηση των τέκνων που προήλθαν από τον γάμο της.
- 11 Ο Γενικός Γραμματέας του Κοινοβουλίου απέρριψε, με απόφαση της 8ης Μαρτίου 1990, την αίτηση του προσφεύγοντος της 7ης Νοεμβρίου 1989, αναφέροντας κυρίως ότι:

«(...) όπως έχει σήμερα η προσωπική σας κατάσταση, ορθώς καταβάλλονται το επίδομα στέγης και το επίδομα συντηρούμενου τέκνου στη μη διαζευγμένη σύζυγό σας, η οποία έχει την επιμέλεια του νομίμου τέκνου σας.

(παραλείπόμενα)

Όσον αφορά τα τέκνα της παλλακής σας, δεν μπορεί επίσης να σας χορηγηθεί επίδομα συντηρούμενων τέκνων κατά το μέτρο που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 2, παράγραφος 4, του εν λόγω παραρτήματος *(παραλείπόμενα)*».

- 12 Στις 3 Απριλίου 1990 ο προσφεύγων απάντησε στο Κοινοβούλιο με επιστολή που καλούσε το Κοινοβούλιο να διορθώσει την απόφασή του ή να αντικρούσει την επιχειρηματολογία που εξέθετε προς στήριξη των αξιώσεών του.
- 13 Ο προσφεύγων και η González Reillo συνήψαν γάμο τον Απρίλιο του 1990.
- 14 Ο Γενικός Γραμματέας του Κοινοβουλίου απάντησε στις 3 Ιουλίου 1990 στο έγγραφο του προσφεύγοντος της 3ης Απριλίου 1990, εξηγώντας του ότι κανένα στοιχείο δεν του επιτρέπει να επανέλθει νομικά στην αιτιολογημένη λύση που έδωσε με το έγγραφό του της 8ης Μαρτίου 1990, η οποία είχε εφαρμογή σύμφωνα με τα τότε δεδομένα.

Η διαδικασία

- 15 Υπό τις περιστάσεις αυτές, με δικόγραφο που κατέθεσε στις 5 Οκτωβρίου 1990 στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, ο προσφεύγων άσκησε την παρούσα προσφυγή με την οποία ζητεί τη διαπίστωση της παρανομίας της αποφάσεως του Κοινοβουλίου της 29ης Μαρτίου 1977, περί θεσπίσεως γενικών εκτελεστικών διατάξεων του άρθρου 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, την ακύρωση της αποφάσεως της 8ης Μαρτίου 1990 και, εφόσον είναι αναγκαίο, την ακύρωση της αποφάσεως της 3ης Ιουλίου 1990, περί απορρήψεως της διοικητικής του ενστάσεως.
- 16 Με υπόμνημα που κατέθεσε στις 10 Δεκεμβρίου 1990 το καθού προέβαλε ένσταση απαραδέκτου. Με υπόμνημα που κατέθεσε στις 15 Ιανουαρίου 1991 ο προσφεύγων ζήτησε από το Πρωτοδικείο να απορρίψει την ένσταση αυτή. Με διάταξη του Πρωτοδικείου της 22ας Ιανουαρίου 1991 αποφασίστηκε να εξεταστεί η ένσταση απαραδέκτου με την ουσία της υποθέσεως.
- 17 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Κατόπιν προσκλήσεως του Πρωτοδικείου, οι διάδικοι κατέθεσαν το έγγραφο του προσφεύγοντος προς το Κοινοβούλιο της 4ης Απριλίου 1989 και την απάντηση του τελευταίου της 6ης Ιουνίου 1989.
- 18 Η προφορική διαδικασία διεξήχθη στις 7 Ιουλίου 1992. Οι εκπρόσωποι των διαδίκων αγόρευσαν και απάντησαν στα ερωτήματα που τους έθεσε το Πρωτοδικείο.
- 19 Το καθού δήλωσε κατά τη συνεδρίαση ότι παραιτείται από την ένσταση απαραδέκτου, εξηγώντας ότι δεν επιθυμεί να αφαιρέσει από το Πρωτοδικείο τη δυνατότητα να κρίνει επί της ουσίας. Ο προσφεύγων κατέθεσε αντίγραφο αποφάσεως που εξέδωσε ο ειρηνοδίκης του δευτέρου καντονίου του Schaeerbeek την 1η Απριλίου 1992 (βλ. πιο κάτω, σκέψη 26).

Τα αιτήματα των διαδίκων

20 Ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- 1) να κρίνει την προσφυγή παραδεκτή και βάσιμη·
- 2) κατά συνέπεια, να διαπιστώσει την παρανομία της αποφάσεως του Πρωτοδικείου περί θεσπίσεως γενικών εκτελεστικών διατάξεων του άρθρου 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ· να ακυρώσει την απόφαση της 8ης Μαρτίου 1990 που αρνείται στον προσφεύγοντα την παροχή του επιδόματος συντηρούμενου τέκνου δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ και, εφόσον παρίσταται ανάγκη, να ακυρώσει την απόφαση της 3ης Ιουλίου 1990 που απέρριψε την ένστασή του·
- 3) να καταδικάσει το καθού στα δικαστικά έξοδα.

21 Το καθού, αφού παραιτήθηκε κατά τη συνεδρίαση από το αίτημα σχετικά με το παραδεκτό της προσφυγής, ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει την προσφυγή αβάσιμη·

— να κρίνει επί των δικαστικών εξόδων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Επί της ουσίας

22 Ο προσφεύγων προβάλλει τρεις λόγους ακυρώσεως, πρώτον παράβαση του άρθρου 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, δεύτερον παρανομία της αποφάσεως του Κοινοβουλίου της 29ης Μαρτίου 1977, περί θεσπίσεως γενικών εκτελεστικών διατάξεων του άρθρου 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, και τρίτον παράβαση του άρθρου 25 του ΚΥΚ.

— Επί του λόγου περί παραβάσεως του άρθρου 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ

- 23 Το άρθρο 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ ορίζει ότι «δύναται κατ' εξαίρεση να εξομοιωθεί προς συντηρούμενο τέκνο, κατόπιν ειδικής και αιτιολογημένης αποφάσεως της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής που λαμβάνεται βάσει αποδεικτικών εγγράφων, κάθε πρόσωπο έναντι του οποίου ο υπάλληλος έχει νομίμους υποχρεώσεις διατροφής και του οποίου η συντήρηση συνεπάγεται γι' αυτό σημαντική επιβάρυνση».

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 24 Ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ) οφείλει να χορηγεί το επίδομα συντηρούμενου τέκνου όταν διαπιστώσει ότι τα τέκνα για τα οποία πρόκειται είναι συντηρούμενα τέκνα κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ και πληρούν τις προϋποθέσεις ηλικίας κατά την έννοια της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου. Προς τούτο επικαλείται την απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Ιανουαρίου 1984, 65/83, Erdini κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1984, σ. 211).
- 25 Όσον αφορά τις «νόμιμες υποχρεώσεις διατροφής» που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του εν λόγω άρθρου, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι, κατά το βελγικό δίκαιο, τα τέκνα της παλλακής του είναι έναντι αυτού δανειστές φυσικής ενοχής διατροφής, η οποία ανανεώθηκε σε αστική ενοχή. Χρέος διατροφής μπορεί να προκύψει από φυσική ενοχή στηριζόμενη σε δεσμούς στοργής που υφίστανται μεταξύ ατόμων που ζουν εν παλλακεία, αφενός, και μεταξύ ενός από τα άτομα αυτά και των τέκνων του συντρόφου του, αφετέρου. Αυτή η φυσική ενοχή διατροφής μπορεί να μεταβληθεί σε αστική ενοχή όταν αναγνωριστει από τον οφειλέτη και/ή όταν εκτελεστεί εκουσίως.
- 26 Για να ενισχύσει ο προσφεύγων την άποψη αυτή αναφέρθηκε, στα γραπτά υπομνήματά του, σε ορισμένα επιχειρήματα από τη βελγική νομολογία. Στο ακροατήριο επικαλέστηκε επίσης την προαναφερθείσα απόφαση που εξέδωσε ο ειρηνοδίκης του δευτέρου καντονίου του Schaerbeek την 1η Απριλίου 1992 σε αγωγή που άσκησε στις 21 Φεβρουαρίου 1992 η González Reillo, εν ονόματι των τέκνων της, κατά του προσφεύγοντος. Με την απόφασή του αυτή ο δικαστής καθόρισε σε 20 000 βελγικά φράγκα (BFR) κατά μήνα και κατά τέκνο το ποσό της συμβολής στα έξοδα συντηρήσεως και εκπαιδεύσεως των τέκνων της González Reillo εις βάρος του Díaz García και τον καταδικάζει από το χρονικό αυτό

σημείο στην καταβολή των χρηματικών αυτών ποσών σε περίπτωση διακοπής των αυθορμήτων παροχών. Ο δικαστής διαπιστώνει στις σκέψεις της αποφάσεώς του ότι «η φυσική ενοχή διατροφής που αναγνωρίζει ο Díaz García έναντι των τέκνων της ενάγουσας ανανεώθηκε, λόγω της αυθόρμητης εκτελέσεώς της επί τέσσερα και πλέον έτη, σε αστική ενοχή της οποίας η εκτέλεση μπορεί να διαταχθεί από τον δικαστή σε περίπτωση διακοπής των αυθόρμητων παροχών».

- 27 Προκειμένου να προσδιοριστεί το εφαρμοστέο δίκαιο, ο ειρηνοδίκης του Schaeerbeek στηρίχθηκε στο άρθρο 1 της Συμβάσεως της Χάγης, της 24ης Οκτωβρίου 1956, στο δίκαιο που ισχύει στις υποχρεώσεις διατροφής προς τα τέκνα, στην οποία έχουν προσχωρήσει τόσο το Βέλγιο όσο και η Ισπανία και η οποία προβλέπει ότι «το δίκαιο της συνήθους κατοικίας του τέκνου καθορίζει αν, σε ποιο μέτρο και έναντι ποίου μπορεί το τέκνο να αξιώσει διατροφή». Αφού διαπίστωσε ότι τα εν λόγω τέκνα κατοικούσαν συνήθως στο Βέλγιο από τον Δεκέμβριο του 1989, ο δικαστής εφάρμοσε το βελγικό δίκαιο.
- 28 Ο προσφεύγων υπενθυμίζει εξάλλου ότι υπέγραψε δέσμευση αναλήψεως των εξόδων συντηρήσεως στις 20 Δεκεμβρίου 1989 έναντι του βελγικού δημοσίου. Κατόπιν αυτού δεν αμφισβητείται ότι από της ελεύθερης δεσμεύσεώς του γεννήθηκαν νόμιμες υποχρεώσεις διατροφής έναντι των τέκνων της González Reillo.
- 29 Το καθού ισχυρίζεται ότι, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, η χορήγηση επιδόματος για πρόσωπο που εξομοιούται με συντηρούμενο τέκνο υπόκειται στην προϋπόθεση ότι ο υπάλληλος υπέχει «νόμιμες υποχρεώσεις διατροφής» έναντι του σχετικού προσώπου. Το βάρος της αποδείξεως ανήκει στον υπάλληλο, ο οποίος πρέπει να παράσχει «αποδεικτικά έγγραφα».
- 30 Το καθού θεωρεί ότι ο προσφεύγων δεν απέδειξε ότι οφείλει έναντι των τέκνων της παλλακής του νόμιμη υποχρέωση διατροφής. Πράγματι, κατά τον χρόνο που ο προσφεύγων ζήτησε να του χορηγηθεί το εν λόγω επίδομα ήταν ο ίδιος έγγαμος με τη μητέρα του νομίμου τέκνου του, ενώ η παλλακή του ήταν

έγγαμη με τον πατέρα των δύο τέκνων της. Συνεπώς, δεν υφίστατο ούτε κατά το ισπανικό δίκαιο ούτε κατά το κοινό δίκαιο των εννόμων τάξεων των κρατών μελών καμία νόμιμη υποχρέωση διατροφής του παρανόμως συμβιούντος έναντι των τέκνων της παλλακής του.

- 31 Όσον αφορά τη δέσμευση αναλήψεως των εξόδων συντηρήσεως που ο προσφεύγων υπέγραψε στις 20 Δεκεμβρίου 1989, πρόκειται για ελευθέρως ληφθείσα απόφαση από τον ενδιαφερόμενο. Το καθού αρνείται να αναγνωρίσει στη δέσμευση αυτή την πηγή νομίμου υποχρεώσεως διατροφής, που να προκύπτει δηλαδή από την ισχύουσα έννομη τάξη και όχι από προσωπική πράξη βουλήσεως.
- 32 Το καθού ισχυρίστηκε κατά τη συνεδρίαση ότι η απόφαση του ειρηνοδίκη του Schaerbeek εκδόθηκε σε ημερομηνία κατά την οποία ο προσφεύγων και η González Reillo ήσαν ήδη σύζυγοι, δηλαδή σε ημερομηνία κατά δύο σχεδόν έτη μετά την κρίσιμη περίοδο στην παρούσα υπόθεση. Η διαφορά δεν αφορούσε επομένως παρανόμως συμβιούντες, αλλά συζύγους. Εξάλλου, εφόσον επρόκειτο για αγωγή ad futurum που η González Reillo άσκησε κατά του Díaz García για να επιτύχει την εκτέλεση υποχρεώσεως που ήδη εκτελούσε αυτός, η απόφαση εκδόθηκε βάσει υποθετικών περιστατικών και χωρίς πραγματική αντιδικία. Δεν υφίστατο ούτε γεγεννημένο ούτε ενεστώς συμφέρον της ενάγουσας. Ο δήθεν οφειλέτης προσπάθησε κατά κάποιο τρόπο να του αναγνωρισθεί ότι έχει νόμιμη υποχρέωση διατροφής, ενώ κανείς δεν του αμφισβητούσε το δικαίωμα, εφόσον το κρίνει ορθό, να εκπληρωθεί οικειοθελώς υποχρέωση που αυτός προσωπικά κρίνει φυσική.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 33 Πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, κάθε πρόσωπο έναντι του οποίου ο υπάλληλος έχει νόμιμη υποχρέωση διατροφής και του οποίου η συντήρηση συνεπάγεται γι' αυτόν σημαντική επιβάρυνση μπορεί κατ' εξαίρεση να εξομοιωθεί, κατόπιν ειδικής αποφάσεως, προς συντηρούμενο τέκνο για να τύχει επιδόματος συντηρούμενου τέκνου.
- 34 Εφόσον η εξομοίωση τρίτου προσώπου προς συντηρούμενο τέκνο ενέχει εξαιρετικό χαρακτήρα υπογραμμιζόμενο από αυτό το ίδιο το κείμενο του ΚΥΚ, πρέπει να ερμηνευθεί στενά η προϋπόθεση της υπάρξεως για τον υπάλληλο

νομίμου υποχρεώσεως διατροφής έναντι τρίτου προσώπου (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Νοεμβρίου 1974, 6/74, Moulijn κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1974, σ. 511).

35 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η έννοια της «νομίμου υποχρεώσεως διατροφής», την οποία χρησιμοποιεί ο ΚΥΚ, αρύει το περιεχόμενο της από τις έννομες τάξεις των κρατών μελών που, δυνάμει του νόμου, επιβάλλουν στους γονείς και/ή συγγενείς πολύ ή λίγο απομακρυσμένου βαθμού αμοιβαία υποχρέωση διατροφής. Θεωρεί ότι, χρησιμοποιώντας στο άρθρο 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ την έννοια της νομίμου υποχρεώσεως διατροφής, ο ΚΥΚ αναφέρεται αποκλειστικά στην υποχρέωση διατροφής που επιβάλλεται στον υπάλληλο από την ενέργεια πηγής δικαίου ανεξάρτητης από τη βούληση των μερών και επομένως αποκλείει να ληφθούν υπόψη υποχρεώσεις διατροφής που προκύπτουν από σύμβαση, από φυσική ενοχή ή από υποχρέωση αποζημίωσης.

36 Κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 1984, 327/82, Ekro, Συλλογή 1984, σ. 107), στο περιεχόμενο μιας διατάξεως του κοινοτικού δικαίου που δεν παραπέμπει ρητώς στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της εννοίας και της σημασίας της πρέπει κανονικά να δίδεται αυτοτελής ερμηνεία, η οποία πρέπει να ανευρίσκεται με βάση τα συμφραζόμενα και τον σκοπό που επιδιώκει η σχετική κανονιστική ρύθμιση. Το Πρωτοδικείο θεωρεί εντούτοις ότι, ελλείψει ρητής παραπομπής, η εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου μπορεί να συνεπάγεται ενδεχομένως αναφορά στο δίκαιο των κρατών μελών όταν ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί να ανεύρει στο κοινοτικό δίκαιο ή στις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου τα στοιχεία που του επιτρέπουν να προσδιορίσει το περιεχόμενο και την έκτασή της με αυτοτελή ερμηνεία.

37 Εν προκειμένω, ούτε το κοινοτικό δίκαιο ούτε ο ΚΥΚ παρέχουν στον κοινοτικό δικαστή ενδείξεις που να του επιτρέπουν να προσδιορίσει με αυτοτελή ερμηνεία το περιεχόμενο και την έκταση της νομίμου υποχρεώσεως διατροφής που θα επιτρέψει τη χορήγηση σ' έναν υπάλληλο του επιδόματος συντηρούμενου τέκνου σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ. Κατά συνέπεια, πρέπει να προσδιοριστεί η εθνική έννομη τάξη στην

οποία υπόκειται ο προσφεύγων και να ερευνηθεί αν η τάξη αυτή του επιβάλλει, έναντι των τέκνων της παλλακής του, νόμιμη υποχρέωση διατροφής κατά την έννοια του ΚΥΚ.

- 38 Για να προβεί στην έρευνα αυτή, το Πρωτοδικείο θεωρεί αναγκαίο να προσδιορίσει το δικαστήριο που μπορούσε να είναι αρμόδιο καθώς και τον νόμο που θα εφαρμόζε το δικαστήριο αυτό δυνάμει των δικών του κανόνων συγκρούσεως νόμων.
- 39 Εν προκειμένω, η κοινή ιθαγένεια των ενδιαφερομένων είναι η ισπανική. Κατά την κρίσιμη περίοδο, η οποία εκτείνεται από την είσοδο του προσφεύγοντος στην υπηρεσία του Κοινοβουλίου (Φεβρουάριος 1989) έως τον γάμο του με την González Reillo (Απρίλιος 1990), τα τέκνα έζησαν καταρχάς από τον Φεβρουάριο του 1989 έως το τέλος του σχολικού έτους 1988/1989 με τη μητέρα τους στην Ισπανία. Κατόπιν έζησαν με τον προσφεύγοντα και τη μητέρα τους στο Βέλγιο. Αρχικά διέμεναν στο Βέλγιο βάσει προσωρινής αδειάς διαμονής. Από τις 20 Δεκεμβρίου 1989 τους επιτράπηκε να συνεχίσουν να διαμένουν στο Βέλγιο ενόψει της δεσμεύσεως αναλήψεως των εξόδων συντηρησεώς τους που υπέγραψε ο προσφεύγων.
- 40 Ενόψει αυτών των πραγματικών περιστατικών φαίνεται ότι, ανάλογα με τον χρόνο που θα ασκείτο η αγωγή, θα μπορούσαν να είναι αρμόδια τα ισπανικά ή τα βελγικά δικαστήρια, το δε εφαρμοστέο δίκαιο θα μπορούσε να είναι το ισπανικό ή το βελγικό.
- 41 Είναι όμως δεδομένο στην προκειμένη περίπτωση ότι δεν υφίσταται ούτε στο βελγικό δίκαιο ούτε στο ισπανικό δίκαιο καμία νόμιμη υποχρέωση διατροφής κατά την προσδιορισθείσα πιο πάνω έννοια, η οποία να προέρχεται από πηγή δικαίου ανεξάρτητη από τη βούληση του οφειλέτη, που να βαρύνει ένα πρόσωπο έναντι των τέκνων της παλλακής του. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, χωρίς να χρειάζεται να προσδιορίσει αν ήταν εφαρμοστέα η προαναφερθείσα Σύμβαση της Χάγης στην εν λόγω σχέση ή αν η σχέση αυτή διέπετο από το βελγικό ή το ισπανικό δίκαιο, ο προσφεύγων δεν είχε κατά την επίδικη περίοδο καμία νόμιμη υποχρέωση διατροφής κατά την έννοια του ΚΥΚ έναντι των τέκνων της González Reillo.

- 42 Ειδικότερα, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα του προσφεύγοντος, το οποίο στηρίζεται στη σκέψη ότι αποτελεί νόμιμη υποχρέωση διατροφής κατά την έννοια του ΚΥΚ μια αστική ενοχή που δημιουργήθηκε από ανανέωση φυσικής ενοχής. Έστω και αν ο δικαστής μπορεί να διατάξει την εκτέλεσή της, μια τέτοια αστική ενοχή, για τον λόγον ότι προέρχεται από εκούσια συμπεριφορά, δεν συνιστά υποχρέωση που επιβάλλεται από την ενέργεια πηγής δικαίου ανεξάρτητης από τη βούληση των μερών και δεν μπορεί επομένως να χαρακτηριστεί νόμιμη υποχρέωση διατροφής κατά την έννοια του ΚΥΚ.
- 43 Παρά τις αλλαγές των ηθών που μπορεί να επήλθαν από την εποχή συντάξεως του ΚΥΚ το 1962, το Πρωτοδικείο δεν είναι σε κάθε περίπτωση αρμόδιο να διευρύνει τη νομική ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ για να περιλάβει υποχρεώσεις σαν αυτές που προβάλλει ο προσφεύγων.
- 44 Όσον αφορά την απόφαση του ειρηνοδίκη του Schaerbeek, της 1ης Απριλίου 1992, αρκεί να διαπιστωθεί ότι η απόφαση αυτή αναφέρεται σε περίοδο μετά τον γάμο του προσφεύγοντος με την González Reillo. Η απόφαση αυτή δεν είναι επομένως κρίσιμη καθόσον αφορά την επίδικη περίοδο.
- 45 Όσον αφορά τη δέσμευση αναλήψεως των εξόδων συντηρήσεως που ο προσφεύγων υπέγραψε υπέρ των τέκνων της παλλακής του, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η δέσμευση αυτή, και αν υποθεθεί ότι μπορεί να ιδρύσει υποχρέωση διατροφής, δεν μπορεί επίσης να χαρακτηριστεί νόμιμη υποχρέωση διατροφής κατά την έννοια του ΚΥΚ, αφού προέρχεται από τη βούληση του υπαλλήλου.
- 46 Επομένως, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

— *Επί του λόγου περί παρανομίας της αποφάσεως του Κοινοβουλίου της 29ης Μαρτίου 1977, περί θεσπίσεως των γενικών εκτελεστικών διατάξεων του άρθρου 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ*

- 47 Το άρθρο 3 των γενικών εκτελεστικών διατάξεων σχετικά με την εξομοίωση προσώπου προς συντηρούμενο τέκνο, που θέσπισε το Κοινοβούλιο στις 29 Μαρτίου 1977, προβλέπει ότι:

«Το πρόσωπο του οποίου ζητείται η εξομοίωση πρέπει:

- να είναι άνω των 60 ετών όταν πρόκειται για άνδρα και άνω των 55 ετών όταν πρόκειται για γυναίκα, ή
- να είναι κάτω των 18 ετών, του ορίου αυτού ηλικίας επεκτεινομένου μέχρι 26 ετών αν το πρόσωπο βρίσκεται στο στάδιο της σχολικής ή επαγγελματικής εκπαίδευσως, ή
- να έχει προσβληθεί από νόσο ή αναπηρία που τον εμποδίζει να ανταποκριθεί στις ανάγκες του.»

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 48 Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι, προσθέτοντας στο άρθρο 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII προϋποθέσεις μη προβλεπόμενες από τον κοινοτικό νομοθέτη, το Κοινοβούλιο προέβη προφανώς σε καταστρατήγηση της διαδικασίας και σε κατάχρηση εξουσίας. Ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι το άρθρο 3 της αποφάσεως συνεπάγεται αυτομάτως τον αποκλεισμό σημαντικού αριθμού προσώπων (και μεταξύ άλλων των τέκνων προσώπου που ζει εν παλλακεία με υπάλληλο ο οποίος αναλαμβάνει πραγματικά τα οικογενειακά βάρη γι' αυτά), πλην αν έχουν προσβληθεί από βαριά νόσο ή αναπηρία.

49 Απαντώντας στα επιχειρήματα του προσφεύγοντος για το άρθρο 3 των γενικών εκτελεστικών διατάξεων, το καθού αναγνωρίζει ότι μια όμοια διατύπωση του άρθρου αυτού κρίθηκε παράνομη με απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Δεκεμβρίου 1990, T-75/89, *Brems* κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1990, σ. II-899, σκέψη 29). Προβάλλει όμως ότι το άρθρο 3 δεν αποτέλεσε το έρεισμα της ατομικής αποφάσεως που προσβάλλει ο προσφεύγων δεδομένου ότι τα τέκνα της παλλακής του, ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ ετών, emπίπτουν πλήρως στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω άρθρου 3. Επομένως, το αίτημα του προσφεύγοντος δεν απορρίφθηκε βάσει της διατάξεως αυτής.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

50 Αρκεί να διαπιστωθεί ότι το άρθρο 3 των επιμάχων γενικών εκτελεστικών διατάξεων δεν περιλαμβάνει καμία διάταξη ικανή να αποκλείσει την υπαγωγή στο άρθρο 2, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ των τέκνων της *González Reillo*, δεδομένου ότι κατά την επίδικη περίοδο ήσαν κάτω των δεκαοκτώ ετών.

51 Άρα, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

— *Επί του τρίτου λόγου περί παραβάσεως του άρθρου 25 του ΚΥΚ*

Επιχειρήματα των διαδίκων

52 Ο προσφεύγων προβάλλει ότι η αιτιολογία των ρητών απορριπτικών απαντήσεων κατά της αιτήσεως και της ενστάσεώς του δεν του επέτρεψαν να ελέγξει τη νομιμότητα των αποφάσεων αυτών. Το γεγονός ότι το Κοινοβούλιο θέσπισε γενικές εκτελεστικές διατάξεις οφείλεται στο ότι έκρινε είτε ότι η εν λόγω παράγραφος 4 ήτο ασαφής είτε ότι έπρεπε να θέσει κριτήρια ικανά να οδηγήσουν τη διοίκηση κατά την άσκηση της διακριτικής της εξουσίας. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Κοινοβούλιο δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι η διάταξη αυτή είναι επαρκώς σαφής ώστε να είναι αυτάρκης καθόσον αφορά τις ανάγκες της παρούσας υποθέσεως.

- 53 Το καθού θεωρεί ότι αποτελεί επαρκή αιτιολογία η αναφορά στις προϋποθέσεις εφαρμογής του προαναφερθέντος άρθρου 2, παράγραφος 4, στην οποία προβαίνει η απόφαση της 8ης Μαρτίου 1990. Εξάλλου, υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων δεν είχε αναπτύξει στην ένστασή του σχετικά παράπονα και ότι κατά συνέπεια δεν όφειλε να ασχοληθεί, στην απάντησή της, με το θέμα αυτό.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 54 Ενόψει της εκτιμήσεως του Πρωτοδικείου επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, εμφανίζεται σαφώς ότι ο προσφεύγων δεν μπορούσε να αξιώσει την εξομοίωση των τέκνων της παλλακής του προς συντηρούμενα τέκνα εφόσον δεν είχε καμία νόμιμη υποχρέωση διατροφής έναντι αυτών. Κατόπιν αυτού, και αν ακόμη ακυρωθεί η προσβαλλομένη απόφαση για ανεπάρκεια αιτιολογίας, δεν μπορεί να αντικατασταθεί παρά με νέα απόφαση, η οποία θα είναι όμοια με την ακυρωθείσα απόφαση επί της ουσίας. Λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία δεν αναγνωρίζεται έννομο συμφέρον για την ακύρωση αποφάσεως λόγω τυπικής πλημμελείας στην περίπτωση που η διοίκηση δεν διαθέτει κανένα περιθώριο εκτιμήσεως και υποχρεούται να ενεργήσει όπως ενήργησε (απόφαση της 6ης Ιουλίου 1983, 117/81, Geist κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 2191, σκέψη 7· βλ. επίσης την απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 1976, 9/76, Morello κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1976, σ. 527, σκέψη 11), το Πρωτοδικείο δεν υποχρεούται να ερευνήσει λεπτομερέστερα τον λόγο αυτό.
- 55 Επομένως, πρέπει να διαπιστωθεί ότι η προσφυγή είναι απορριπτέα στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 56 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Κατά το άρθρο όμως 88 του ίδιου κανονισμού, στις διαφορές μεταξύ των Κοινοτήτων και των υπαλλήλων τους, τα όργανα φέρουν τα έξοδά τους.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**

- 2) Κάθε διάδικος φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα.**

García-Valdecasas

Schintgen

Bellamy

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 18 Δεκεμβρίου 1992.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

R. García-Valdecasas